

OD REDAKTORA

63 tomy, 242 numery czasopisma, blisko 2000 artykułów i rozpraw naukowych – to bilans, który napawa dumą każdego przyjaciela *Zeszytów Prasoznawczych*. O tym, że przyjaciół mamy bardzo wielu w całej Polsce i za granicami kraju, świadczy rosnąca z każdym numerem liczba recenzentów artykułów przesyłanych do redakcji. W tej chwili grono recenzentów w *Zeszytach Prasoznawczych* liczy blisko 100 profesorów i doktorów z ponad 50 polskich i zagranicznych uczelni, instytutów i ośrodków akademickich. Ich nazwiska można znaleźć na stronie internetowej pisma.

Rozpoznawalne na świecie, indeksowane w naukowych bazach o międzynarodowym zasięgu, od kilkudziesięciu lat *Zeszyty Prasoznawcze* cieszą się wysokim prestiżem wśród polskich i zagranicznych medioznawców, dziennikarzy oraz wielu pokoleń studentów dziennikarstwa. Jest to jedno z najstarszych czasopism naukowych w naszej części Europy.

Pod obecnym tytułem *Zeszyty Prasoznawcze* wydawane są nieprzerwanie od 1960 roku, już od sześciu dekad służąc polskiemu medioznawstwu, a zwłaszcza badaczom komunikowania, wykładowcom i studentom dziennikarstwa, dziennikarzom, redaktorom, wydawcom, rzecznikom prasowym i pracownikom branży reklamowej.

Od 1960 roku na łamach *Zeszytów Prasoznawczych* ukazało się blisko 2000 artykułów i rozpraw, materiałów i raportów, nie licząc recenzji i sprawozdań, publikowanych regularnie w każdym z 63 roczników naszego kwartalnika.

Artykuły na łamach *Zeszytów* publikowali m.in. Władysław Bartoszewski, Roman Ingarden, Karol Jakubowicz, Krzysztof Kąkolewski, Jerzy Łojek, Zenon Klemensiewicz, Adam Przyboś, Jerzy Putrament, Jan Szczepański, Piotr Sztompka, Jerzy Toeplitz, Melchior Wańkowicz, Edmund Wnuk-Lipiński, Jerzy Bralczyk, Tomasz Goban-Klas, Jerzy Mikułowski Pomorski.

W kwartalniku przez lata drukowaliśmy prace luminarzy światowego medioznawstwa, jak: Johan Galtung, Hamid Mowlana, James Halloran, Kaarle Nordenstreng, Mihai Coman, Hermann Boverter, Ian Connell, Shelton A. Gunaratne czy Winfried Schulz, Michael Gallagher, Armand Mattelart, Fernand Terrou, John Willings, Tapio Varis, Tim Walters, Vladimir Holina, Colin Sparks, Slavko Splichal, Hans M. Kepplinger, Lutz M. Hagen i wielu innych badaczy mediów i komunikowania, których prace o globalnym zasięgu stanowią fundament dyscypliny. Wkrótce będziemy przypominać ich wkład w rozwój *Zeszytów*, uroczyszcie świętując okrągły jubileusz pisma, które stało się dla polskiego medioznawstwa jedną z najważniejszych platform wymiany myśli.

Oddajemy w ręce czytelników 242. numer *Zeszytów*, który otwiera artykuł profesora Jamesa Williama Underhilla z Université de Rouen w Normandii. Studium pt. „Media Studies, Cross-Cultural Communication, and the Heart. Caring and Sharing in French, English, Czech, and German” jest nowatorską, multilingwistyczną i wielokulturową analizą tekstów prasowych oraz literackich w języku angielskim,

francuskim, czeskim i niemieckim. Perspektywa medioznawcza i kulturoznawcza pozwoliła brytyjskiemu językoznawcy pokazać, jak różne słowa używane są w europejskich językach na określenie tego, co Anglicy i osoby anglojęzyczne nazywają *sercem*. Nakreślone w artykule badania potwierdzają hipotezę, że *serce* pozostaje podstawową wartością w myśli europejskiej. Wydawać by się mogło, że w naszych czasach to już anachroniczne pojęcie, ale – jak pisze James W. Underhill – *serce* wciąż bije w różnych dziedzinach współczesnego życia w czterech badanych kulturach językowych, co widać w materiale źródłowym obejmującym m.in. współczesne publikacje prasowe, literackie oraz teksty reklamowe.

Lingwistyczne rozważania prowadzi również Iwona Loewe w swoim artykule poświęconym tematyce sportowej w telewizji i dyskursie publicznym, w którym sport gościł od zawsze. Autorka przedstawia go z perspektywy mediolingwistyki i lingwistyki dyskursu, pokazując, jak sport wpływał na praktyki dyskursu telewizyjnego.

W następnym artykule już nie telewizja, ale kanał na YouTube był źródłem materiału badawczego do analiz prowadzonych przez kolejną lingwistkę publikującą w tym numerze *Zeszytów*. Ewelina Tyc na przykładzie kanału *Red Lipstic Monster* znanej youtuberki Ewy Grzelakowskiej-Kostoglu pokazuje, jak wygląda współczesne kobiece poradnictwo w internecie. Mediolingwistyczne analizy formy udzielania porad oraz sposobów budowania przez popularną vlogerkę relacji z odbiorcami pozwoliły Autorce scharakteryzować bardzo dynamiczny fenomen, jakim jest modne dziś internetowe poradnictwo. Perspektywa kobieca, jaką przyjęła w swej pracy Ewelina Tyc, towarzyszy również dwóm kolejnym rozprawom.

Artykuł zatytułowany „Niepodległość w mikrohistoriach” przypomina nam losy Hanny i Ludwika Hirszfeldów, naukowców i lekarzy, wykształconych „marzycieli”, którzy wrócili do Polski po odzyskaniu niepodległości w 1918 roku. Urszula Glensk w duchu pisarstwa historycznego analizuje relacje między historią głównego nurtu a mikrohistoriami, o których pisze, że „wzbudzają niepokój”. Autorka zauważa: „Polska niepodległość pierwszej połowy XX wieku widziana z perspektywy mikrohistorii zdaje się tracić swój utopijny wymiar. Możliwa do rozpoznania rzeczywistość, z jaką Hirszfeldowie konfrontowali się po powrocie do Warszawy, każe zweryfikować relację między indywidualnym doświadczeniem a dominującą narracją”.

Narracje badał również Sławomir Doległo, który w artykule o „powstankach, morowych pannach i wojennych dziewczynach” pokazał współczesne wymiary feministycznej narracji o powstaniu warszawskim w warunkach zmediatyzowanej kultury pamięci. Popkulturowy wizerunek konspiracyjnych kobiet, uruchamiane przez ich obrazy toposy i mity są przedmiotem medioznawczych i kulturoznawczych analiz prowadzonych w duchu studiów nad pamięcią (*memory studies*). Doległo pisze: „Po ponad siedemdziesięciu latach od tragicznych wydarzeń sierpnia i września 1944 roku dominujący w narracji historycznej militarizm ustępuje miejsca nowym perspektywom i obiegom pamięci, włączając do dyskursu publicznego losy marginalizowanych i pomijanych dotychczas uczestników/świadków powstania – przede wszystkim kobiet i cywilów. Dzieje się to w momencie wygasania pamięci komunikacyjnej, opartej na bezpośrednim kontakcie ze świadkami wojennej hekatombi, w realiach pluralistycznej, zmediatyzowanej i urynkowanej kultury pamięci”.

Polityczni gracze, recenzenci czy bezstronni obserwatorzy? To pytanie pojawia się w tytule artykułu i jest motywem przewodnim badań, których wyniki zaprezentowali Jakub Idzik i Rafał Klepka, analizujący tygodniki opinii w samorządowej kampanii wyborczej w 2018 roku. W pierwszym numerze *Zeszytów* w 2019 roku (*ZP* 1/2019) relacjonowaniem tych samych wyborów zajmowali się Marek Mazur i Marcin Kubat. Każdy z nich inaczej. Mazur analizował sposób relacjonowania wyborów w publicznej telewizji regionalnej, zaś Kubat porównywał informacje w wybranych stacjach radiowych w pierwszej godzinie po zamknięciu lokali wyborczych. Mieliśmy zatem obraz wyborów samorządowych w telewizji i radiu. W tym numerze naszego kwartalnika Idzik i Klepka wzięli na warsztat tygodniki opinii, pokazując język publikacji, wydźwięk materiałów oraz ilustracji prasowych prezentujących najważniejszych polityków.

Polityka wypełnia również dział „Media na świecie”, w którym Robert Rajczyk prezentuje wyniki analizy serwisu internetowego UATV – ukraińskiego państwowego kanału informacyjnego skierowanego do publiczności zagranicznej. Przedmiotem badań były przekazy dotyczące konfliktu zbrojnego w Donbasie oraz funkcjonowania zaanektowanego Krymu. Rajczyk pokazuje, że UATV stanowi narzędzie propagandowe, a nie kanał uprawiania dyplomacji publicznej.

Politologiczna perspektywa w nauce o mediach i komunikowaniu znajduje swe odzwierciedlenie również w ostatniej rubryce („Z życia naukowego”), gdzie tradycyjnie już publikujemy recenzje i sprawozdania z konferencji. Tym razem numer zamykają recenzja najnowszej książki Marcina Piechockiego pt. „Świat przedstawiony. Sposoby kreowania rzeczywistości społeczno-politycznej w portalu Fronda.pl” pióra Agnieszki Szymańskiej oraz przygotowane przez Kamilę Kamińską-Chełminiak sprawozdanie z konferencji naukowej „Polityka a media. Media a polityka w Polsce w XX i XXI w.”. Zapraszamy do lektury.

Magdalena Hodalska

 orcid.org/0000-0001-9620-5913

redaktor naczelna